

METODICKÁ PRÍRUČKA TOY4PARTICIPATION: Príloha 3 – Prípadové štúdie

Júl 2025 | ICDI

Co-funded by
the European Union

Podakovanie

Metodickú príručku TOY4Participation vytvorili Giulia Cortellesi, Margaret Kernan, Mariana Palazuelos, Hannah Machiels, Zeenat Pannikker a Ioanna Vasila z organizácie International Child Development Initiatives (ICDI) v rámci projektu TOY for Participation: Posilnenie demokratickej angažovanosti a transformácie komunity prostredníctvom participácie detí v ranom detstve na prijímaní rozhodnutí. Tento projekt je spolufinancovaný z programu CERV Európskej únie.

Osobitná vďaka patrí konzorciu partnerov TOY4Participation: Otvorená akadémia Krok za krokom (Chorvátsko), Partneri pre demokratickú zmenu/Nadácia Partners Hungary (Maďarsko), Associazione 21 Luglio a Cubo Libro (Taliansko), Centrum pre vzdelávacie iniciatívy – CEI (Lotyšsko), Škola dokorán – Wide Open Schol, n.o. (Slovensko), Inštitút pre výskum a vzdelávanie (Slovinsko), Sociálne iniciatívy v oblasti práce a zdravia (Ukrajina), Nadácia Pre naše deti (Bulharsko) a ISSA Hub; títo partneri prispeli svojimi neoceniteľnými skúsenosťami a vedomosťami pri tvorbe obsahu tejto metodické príručky.

<https://www.reyn.eu/toy4inclusion/toy-for-participation/>

Skutočnosť, že Európska komisia podporila tento projekt, neznamena, že schvaľuje jeho obsah, ktorý odráža len názory hostiteľských organizácií, a Komisia nenesie zodpovednosť za žiadne použitie informácií, ktoré sú v ňom obsiahnuté.

© TOY4Inclusion, júl 2025

Grafická úprava: ISSA – International Step by Step Association

Odporúčaná citácia:

TOY4Inclusion (2025). Metodická príručka TOY4PARTICIPATION: Ako podporiť participáciu detí na prijímaní rozhodnutí a demokratický prístup v prostredí formálneho a neformálneho vzdelávania v ranom detstve. Leiden

Obsah

METODICKÁ PRÍRUČKA TOY4PARTICIPATION: Príloha 3 – Prípadové štúdie	1
Úvod	5
Orientácia v prípadových štúdiách	5
Sumárna tabuľka prípadových štúdií	7
Participácia založená na hre	8
Participácia založená na umeleckých aktivitách	8
Participácia ako každodenná angažovanosť	8
Participácia ako vyjadrovanie a dialóg	9
Participácia ako zapojenie do demokratických mechanizmov	9
Výskum a hodnotenie	9
Prípadové štúdie	10
Aflatot (súčasť programu Aflatoun International)	11
Predškolský program Skorý začiatok, St John's National School	12
Element hry	14
HUB na nÓg: Hlasy mladých pri prijímaní rozhodnutí	16
RodičDieťa+	18
Malí architekti zmeny: spoločné navrhovanie priestorov na VSRD	20
Program na riešenie konfliktov (Partners Hungary)	22
Krok za krokom Moldavsko	24
Projektová pedagogika	26
Program Krok za krokom	28
TAU: Detský hlas	30
Pódium	33
Hračkárnica TOY4Inclusion v Záhrebe	35
Hračkárnica TOY4Inclusion v Kyjeve	37
Implementácia štátneho kurikula pre predškolské programy	39

Herné skupiny Plus.....	41
-------------------------	----

Príloha 3 – Prípadové štúdie z praxe

Úvod

V tejto časti [metodickej príručky TOY4Participation](#) opisujeme 16 vzdelávacích postupov a iniciatív, ktoré sú ukážkou participácie detí na prijímaní rozhodnutí. Väčšinou ide o príklady z rôznych európskych krajín (jeden príklad je z mimoeurópskej krajiny). Hoci majú rozličný kontext, formát a formu poskytovania, ich spoločnou ambíciou je podporovať zmysluplnú participáciu detí na prijímaní rozhodnutí v prostredí vzdelávania v ranom detstve. Väčšina z uvedených iniciatív sa realizuje už niekoľko rokov a vedie k pozitívnym a hmatateľným výsledkom pre deti a ich rodiny.

Ďakujeme všetkým organizáciám, ktoré sa s nami podelili o tieto príklady participácie detí na prijímaní rozhodnutí. Dúfame, že budú slúžiť ako zdroj informácií a inšpirácie aj pre ďalšie iniciatívy, aby začlenili participáciu detí do svojej praxe a do svojich rozhodovacích procesov. Ak potrebujete viac informácií od realizátora alebo zadávateľa, pri každej iniciatíve sú uvedené kontaktné údaje.

Odporúčaná citácia: [TOY4Inclusion \(2025\). Metodická príručka TOY4PARTICIPATION: Príloha 3 – Prípadové štúdie. Leiden.](#)¹

Orientácia v prípadových štúdiách

Participácia na prijímaní rozhodnutí v rámci formálneho a neformálneho VSRD môže slúžiť na rôzne účely a môže mať rôzne formy, a to aj v závislosti od vekovej skupiny. Prostredníctvom sumárnej tabuľky uvedenej v nasledujúcom texte môžete rýchlo získať prehľad o všetkých 15 iniciatívach, a aj na základe toho si môžete vybrať, ktoré iniciatívy by mohli byť pre vás najvhodnejšie.

V tabuľke sa pri jednotlivých iniciatívach uvádza ich **názov, krajina**, v ktorej sa iniciatíva realizuje, **veková skupina**, pre ktorú je určená, a **druh vzdelávacieho prostredia**, v ktorom sa vykonáva.

V tabuľke je tiež uvedených **šesť metód participácie, ktoré sú spoločné** pre mnohé z vybraných iniciatív a postupov.

Ide o tieto metódy:

- metódy participácie založené na hre
- metódy participácie založené na umeleckých (a kreatívnych) aktivitách
- participácia ako každodenná angažovanosť

¹ Priamy odkaz na URL: <https://www.reyn.eu/resources/toy4participation-case-studies-from-the-field/>

- participácia ako vyjadrovanie a dialóg
- participácia ako zapojenie do demokratických mechanizmov
- participácia ako výskum a hodnotenie.

Sumárna tabuľka prípadových štúdií

Názov	Krajina	Veková skupina			Druh vzdelávacieho prostredia			Metódy participácie					
		0 – 2	3 – 6	7 – 10	formálne VSRD	neformálne VSRD	informálne VSRD	založené na hre	založené na umeleckých aktivitách	každodenná angažovanosť	vyjadrovanie a dialóg	zapojenie do demokratických mechanizmov	výskum a hodnotenie
Aflatot (súčasť programu Aflatoun)	Slovensko		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓			
Predškolský program Skorý začiatok, St John's National School	Írsko		✓		✓			✓		✓	✓		
Element hry	Bulharsko	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓			
HUB na nÓg: Hlasy mladých pri prijímaní rozhodnutí	Írsko	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓			
RodičDieťa+	Írsko	✓	✓			✓		✓	✓	✓			
Malí architekti zmeny: spoločné navrhovanie priestorov na VSRD	Bulharsko		✓			✓		✓	✓		✓		✓
Program na riešenie konfliktov	Maďarsko		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		
Krok za krokom Moldavsko	Moldavsko	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	
Projektová pedagogika	Maďarsko		✓		✓				✓	✓	✓	✓	✓
Program Krok za krokom	medzinárodný		✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	
TAU: Detský hlas	Taliansko		✓	✓		✓		✓	✓		✓		
Pódium	Chorvátsko		✓		✓					✓	✓	✓	
Hračkárnica TOY4Inclusion	Chorvátsko	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓		
Hračkárnica Kyjev	Ukrajina		✓			✓		✓	✓	✓	✓	✓	
Implementácia štátneho kurikula pre predškolské programy	Lotyšsko	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓	
Herné skupiny Plus	Tadžikistan		✓			✓	✓	✓	✓	✓			

Predtým než podrobnejšie opíšeme jednotlivé iniciatívy, uvádzame krátky prehľad o každej metóde participácie, pričom poukazujeme na konkrétne iniciatívy, v ktorých sa daná metóda používa.

Participácia založená na hre

Hranie je základnou súčasťou VSRD. Pri hraní sa vytvárajú príležitosti na učenie sa a na participáciu na prijímaní rozhodnutí a tieto faktory významne ovplyvňujú vývin dieťaťa. V rámci hrania je otvorený priestor na objavovanie, spoluprácu a rozhodovanie sa. Štúdie potvrdzujú, že voľné hranie, riadené hranie, ako aj participatívne rolové hranie umožňujú deťom zmysluplne prispievať k prijímaniu rozhodnutí, ktoré sa ich týkajú (Brooker, 2019). V mnohých iniciatívach hra slúži nielen na zábavu alebo učenie sa, ale aj ako kanál, prostredníctvom ktorého deti ovplyvňujú svoje okolie prostredie. Deti sa zapájajú do rolových hier, vytvárajú svoje vlastné aktivity a spolupracujú s rovesníkmi, aby vytvorili spoločné pravidlá a scenáre (pozri iniciatívu *Projektová pedagogika*). Pojmy z reálneho sveta možno transformovať na zážitky prežité v rámci hrania, a to môže viesť k rozšíreniu vedomostí a k posilneniu sociálneho povedomia (pozri iniciatívu *Aflatot/Aflatoun*). V multikultúrnych a inkluzívnych priestoroch, ako sú napríklad hračkárnice zriadené v rámci programu *TOY4Inclusion*, je participácia na prijímaní rozhodnutí začlenená do hrania spôsobom, ktorý umožňuje deťom z rôznych prostredí, aby si budovali sebadôveru a angažovanosť a aby cítili spoluzodpovednosť za okolie prostredie v rámci miestnej komunity.

Participácia založená na umeleckých aktivitách

Verbálna interakcia predstavuje len jeden z mnohých spôsobov komunikácie. Kreatívne vyjadrovanie obohacuje schopnosť detí participovať na prijímaní rozhodnutí, najmä v ranom detstve, keď sa verbálne vyjadrovanie ešte len rozvíja, a/alebo v prípade, keď je verbálna komunikácia problematická alebo oneskorená. V rámci viacerých iniciatív sa deti zapájajú do kreslenia, maľovania, divadelných aktivít a rozprávania príbehov (pozri iniciatívu *Ihriská pre deti žijúce v komunite*). Používajú sa aj digitálne nástroje (napr. tablety a počítače) na vytváranie prezentácií a videí (pozri iniciatívu *TAU: Detský hlas*). Pomocou týchto umeleckých metód možno zabezpečiť, že participácia na prijímaní rozhodnutí je inkluzívna, najmä v prípade detí, ktoré sa ešte len učia formulovať komplexné myšlienky prostredníctvom slov, alebo v prípade detí, ktoré sa vyjadrujú prostredníctvom neverbálnej komunikácie.

Participácia ako každodenná angažovanosť

Okrem umeleckých a hravých metód, participáciu detí na prijímaní rozhodnutí a ich angažovanosť možno rozvíjať aj prostredníctvom malých, ale dôležitých rozhodnutí, ktoré každodenne prijímajú.

Angažovanosť a sebestačnosť detí sa posilňuje tým, že sa deti samy rozhodujú v každodenných procesoch (napr. pri hraní, obliekaní alebo jedle), ale aj tým, že sa im pridelia úlohy primerané ich veku, a tak sa učia byť zodpovednejšími (pozri iniciatívu *HUB na nÓg: Hlasy mladých pri prijímaní rozhodnutí*). V mnohých programoch sa deťom umožňuje, aby sa voľne pohybovali medzi jednotlivými aktivitami, aby hlasovali o rozhodnutiach v rámci triedy alebo aby navrhli témy nových skupinových projektov (pozri iniciatívy *Program Krok za krokom*; *TAU, Predškolský program Skorý začiatok*). Pri takomto spôsobe každodenného prijímania rozhodnutí sa vychádza z toho, že deti sú kompetentní jedinci, ktorých preferencie a myšlienky sú hodnotné, pričom deti by mali byť schopné ovplyvňovať svoje okolité prostredie.

Participácia ako vyjadrovanie a dialóg

Pri participácii na prijímaní rozhodnutí zohrávajú dôležitú úlohu aj štruktúrované rozhovory. V niektorých iniciatívach sa poskytujú formálne mechanizmy, ktoré sú však vhodné pre deti, a ktoré povzbudzujú deti k tomu, aby vyjadrili svoje pocity, aby riešili konflikty a prispeli k riešeniu spoločných problémov. Deti môžu navrhnúť nové projekty a aktivity v rámci skupiny, pričom zároveň vysvetľujú tieto nápady svojim rovesníkom a ovplyvňujú zážitky pri učení sa (pozri iniciatívu *Pódium*). Konflikt je prirodzenou súčasťou sociálneho vývinu detí a môže deťom pomôcť vyjadriť ich emócie, pochopiť ostatných a nájsť ich vlastné riešenia. Súčasťou mnohých iniciatív zameraných na participáciu na prijímaní rozhodnutí sú aj aktivity na podporu riešenia konfliktov v materských a základných školách. Môžu zahŕňať mediáciu, facilitované diskusie a nápravné postupy (pozri *Program na riešenie konfliktov* organizácie Partners Hungary).

Participácia ako zapojenie do demokratických mechanizmov

Kľúčovým prvkom mnohých iniciatív je začlenenie demokratických postupov do formálneho a neformálneho VSRD, ako aj do primárneho vzdelávania. Deti nielen vyjadrujú názory, ale podieľajú sa aj na kolektívnom rozhodovaní, ktorým sa formujú skupinové pravidlá, rutinné činnosti a vzdelávacie priority. Deti si každý deň môžu sadnúť do kruhu a spolu s pedagógmi môžu plánovať, robiť reflexiu a spoločne prijímať rozhodnutia, a tým sa zabezpečí ich aktivita pri vzdelávacom procese (pozri iniciatívy *Projektová pedagogika* a *Program Krok za krokom*). Podobne niektoré iniciatívy zahŕňajú konzultačné workshopy, študentské rady a školské parlamenty, ktoré sú formálnymi platformami na diskusiu a spätnú väzbu, pričom zabezpečujú, že názory detí majú štrukturálny dosah (pozri iniciatíva *Hub na nÓg*).

Výskum a hodnotenie

Hoci je to menej bežné, niektoré iniciatívy idú ešte ďalej, a to tak, že zahŕňajú deti do reflexie, plánovania a hodnotenia. Deti sa povzbudzujú k tomu, aby vyjadrovali svoje myšlienky, keď sa vydajú na „cestu objavovania“, pričom hrajú úlohu výskumníkov, detektívov, architektov alebo

učiteľov (pozri iniciatívu *Malí architekti zmeny*). Pomocou kreatívnych veku primeraných metód sa deti môžu spolupodieľať na výskume záležitostí, ktoré sa ich týkajú, pričom môžu identifikovať nedostatky a navrhovať zlepšenia. Možno to realizovať pomocou spoločne vytvorených nástrojov na spätnú väzbu alebo zapojením detí do skupinových reflexií.

Prípadové štúdie

Postupy a iniciatívy uvedené v tomto dokumente sme vybrali, pretože jasne demonštrujú aktivity zmysluplnej participácie detí na prijímaní rozhodnutí.

Pri každej prípadovej štúdii sa uvádzajú základné informácie: **krajina** realizácie; **druh prostredia**; príslušné **vekové skupiny**; názov a druh navrhovateľa alebo **realizátora**; informácie o spôsobe **financovania**; **dĺžka trvania** realizácie; dostupné **dôkazové materiály** a **kontaktné údaje**.

Samotná obsahová náplň iniciatív sa stručne opisuje pomocou informácií o týchto oblastiach: **ciele**, **aktivity** a **spôsob začlenenia participácie detí na prijímaní rozhodnutí**, **úloha dospelých** facilitátorov, **zapojenie rodičov** a členov komunity; prípadné **ťažkosti**, ktoré sa vyskytli pri realizácii, a dosiahnuté **výsledky**.

Aflatot (súčasť programu Aflatoun International)

Krajina realizácie	Celosvetov o (vrátane Slovenska)	Druh prostredia VSRD	• Formálne VSRD • Neformálne VSRD	Veková skupina	3 – 10 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	• MVO • Materské školy • Základné školy	Dĺžka trvania realizácie	2015 – súčasnosť		
Financovanie	Grant EÚ, iniciatíva integrovaná ako pravidelná činnosť v zapojených školách (externé financovanie nie je potrebné)				
Dostupné dôkazové materiály	https://aflatoun.org/why-social-and-financial-education/how-we-do-it/impact/ https://placestogrow.eu/compendium-of-inspiring-practices				
Kontaktné údaje	info@aflatoun.org eri.szaboova@gmail.com (Aflatoun na Slovensku)				
Cieľ	Zlepšiť úroveň sociálneho a finančného vzdelávania.				

Opis Vďaka kurikulu Aflatot si deti osvoja základy sociálnej a finančnej gramotnosti ešte pred nástupom na základnú školu. Veľa poznatkov o úsporách, výdavkoch a využívaní zdrojov získavajú prostredníctvom každodenných rutinných činností. Deťom už vo veku od troch rokov sa sprostredkúvajú sociálne hodnoty dávania a delenia sa, a to nielen prostredníctvom darov a hmotných vecí, ale aj prostredníctvom interakcie s ostatnými účastníkmi. Medzi ďalšie dôležité životné zručnosti, ktoré sú zakotvené v iniciatíve Aflatot, patrí postupné striedanie pri hraní a vykonávaní úloh, prijímanie rozhodnutí a stanovovanie cieľov. Tieto zručnosti sa rozvíjajú pomocou výučby orientovanej na dieťa, ako aj prostredníctvom interaktívnych metód (napr. rozprávanie príbehov, divadelné predstavenia, rolové hranie a získavanie poznatkov prostredníctvom praktických skúseností). Východisko programu Aflatot je postavené na tom, že malé deti sú aktívne, samy sú motivované učiť sa, chcú pochopiť svet okolo seba a najlepšie sa učia prostredníctvom podpory formou interakcií s dospelými.

Ťažkosti	Výsledky
- Nedostatok finančných prostriedkov - Nedostatok záujmu na celoštátnej úrovni	- Lepšia informovanosť o praniach a potrebách detí - Dôkladnejšie poznatky o právach dieťaťa, plánovaní a rozpočtovaní - Lepšia samoregulácia detí - Zlepšené vzťahy medzi rodičmi, deťmi a učiteľmi - Učitelia lepšie chápu rôzne aspekty sociálneho a finančného vzdelávania - Jednoduchšie plánovanie aktivít

Predškolský program Skorý začiatok, St John's National School

Krajina realizácie	Írsko	Druh prostredia VSRD	Formálne VSRD	Veková skupina	3 – 6 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	Ministerstvo školstva		Dĺžka trvania realizácie	1995 – súčasnosť	
Financovanie	Vnútroštátny grant				
Kontaktné údaje	bpentony4@gmail.com				
Ciele	• Počúvať a zohľadňovať názory detí • Zaznamenať náhľady detí • Posilniť nezávislosť detí • Aktivovať angažovanosť				
Opis	V tomto programe sa používajú normy kvality a kurikulárne rámce Aistear a Síolta, pričom na základe tém, zámerov, cieľov vzdelávania, zásad a komponentov sa stanovujú prístupy formou osvedčených postupov. Ústredným prvkom programu je počúvanie a zaznamenávanie názorov dieťaťa, ktoré sa uskutočňuje prostredníctvom pozorovania toho, aké možnosti si dieťa vyberá pri herných aktivitách v interiéri, ako aj v exteriéri. Kurikulárny a pedagogický prístup založený na hre a právach dieťaťa podporuje deti pri prijímaní nezávislých rozhodnutí o tom, kde, s kým a ako sa hrajú. Týmto spôsobom sa podnecuje rozvíjanie zručností potrebných k rozvoju samostatnosti a podporuje sa aktívna angažovanosť, pričom sa vychádza z toho, že každé dieťa ako samostatný jedinec je schopné prevziať iniciatívu pri prijímaní rozhodnutí v súlade so svojimi záujmami a schopnosťami. Program vychádza aj z Lundyovej modelu participácie, ktorý sa zameriava na priestor, prejav, publikum a vplyv s cieľom správne nastaviť zmysluplnú komunikáciu a zabezpečiť autentickú participáciu na prijímaní rozhodnutí. Tento model slúži na zapojenie detí do prijímania rozhodnutí o zmenách a možnostiach voľby pri ich hraní, aktivitách, ako aj celkovej skúsenosti získanej prostredníctvom kurikula.				
Úloha dospelých facilitátorov	Zapojenie rodičov/členov komunity				
• Vypracovanie kurikula	Rodičia sú zapojení do mnohých aspektov programu. Informácie získavajú počas formálnych aj neformálnych				

• Inicievanie zapojenia rodičov • Facilitácia a usmerňovanie interakcií • Implementácia nenáhlivého pedagogického prístupu • Zohľadnenie potrieb a schopností všetkých detí v rámci skupiny	konzultácií a sú pozývaní, aby sa zapájali do rôznych iniciatív v rámci programu. Iniciatívy sú prepojené s miestnymi záujmovými skupinami (napr. miestne kluby, domovy ošetrovateľských služieb, združenia dôchodcov), ako aj s cezhraničnými iniciatívami s cieľom podporovať miestnu komunitu a projekty v rámci širšej komunity, ktoré posilňujú úctu, povedomie a komunikáciu s rodičmi, rodinami a širšou komunitou.

Ťažkosti

- Obmedzený čas na plánovanie
- Obmedzený počet zamestnancov
- Obmedzené zdroje
- Zaznamenanie náhľadu každého zainteresovaného aktéra
- Náklady na dopravu
- Potreba nových zdrojov financovania

Výsledky

- Deti nadobúdajú schopnosť vyjadriť sa, slobodne si vybrať a uplatniť si svoje práva
- Uznanie rodičovského vplyvu a dôležitosti rodičov
- Lepšia informovanosť rodičov a ich intenzívnejšie zapojenie
- Budovanie silných pozitívnych vzťahov medzi domácim a školským prostredím

Element hry

Krajina realizácie	Bulharsko	Druh prostredia VSRD	- Formálne VSRD - Neformálne VSRD	Veková skupina	0 – 6 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	Nadácia Rise Bulgaria		Dĺžka trvania realizácie	2009 – súčasnosť	
Financovanie	- Obecný rozpočet - Miestna nadácia - Medzinárodná nadácia				
Dostupné dôkazové materiály	https://www.bgo.bg/en/programs/element-of-play/ https://www.rise-children.org/element-of-play				
Kontaktné údaje	plamena@rise-children.org				
Cieľ	Podporovať a rozvíjať vzdelávanie v ranom detstve prostredníctvom hry a školskej pripravenosti, a to najmä v prípade marginalizovaných detí.				
Opis	Element hry (Element of Play® – EOP) je založený na prístupe „učenie hrou“ a na učení sa prostredníctvom získavania praktických skúseností, pričom sa vychádza z toho, že dieťa má právo hrať sa a že hranie zohráva dôležitú úlohu pri jeho vývine. Táto iniciatíva bola vytvorená s cieľom privodiť psychosociálnu zmenu u traumatizovaných detí a ich rodín, ako aj s cieľom podporovať komunity v oblastiach zasiahnutých extrémnou chudobou, prírodnými katastrofami, krízami a marginalizáciou. Participácia detí na prijímaní rozhodnutí sa podnecuje pomocou vzdelávacích hračiek, rozprávaním a znázorňovaním príbehov, hudbou v pohybe, ako aj pomocou hudobných nástrojov. Aj vďaka tomu sa rozširujú poznatky a zručnosti detí, deti sa oboznamujú s melódiou, hlasom a vyslovovaním názorov o aktivitách, a tak môžu deti nájsť spôsob vyjadrovania a učenia sa, ktorý najviac vyhovuje ich osobnosti. Samotnú iniciatívu v plnej miere vedú deti, ktoré rozhodujú o témach, ktoré ich zaujímajú, a nesú aj zodpovednosť za vytváranie aktivít súvisiacich s jednotlivými témami.				
Úloha dospelých facilitátorov	Sprevádzanie, podpora a zapájanie detí do hry		Zapojenie rodičov/členov komunity	Rodičia a rodinní príslušníci detí sú vítaní na spoločných aktivitách, pričom sa povzbudzujú,	

-
• Stimulovanie špecifických potrieb a prehľbovanie učenia sa detí prostredníctvom individualizácie úloh na základe pozorovania a podpory detí • Prispôsobenie obsahu a formátu aktivít záujmom, osobnosti a schopnostiam detí	aby sa hrali so svojimi deťmi. V rámci iniciatívy Element hry bol vytvorený aj program Hrajme sa doma. Tento program predstavuje veľmi užitočný nástroj, ktorý usmerňuje rodičov, ako používať jednoduché a prístupné domáce potreby a materiály na hranie s deťmi. Matky detí vo veku 0 – 3 roky takisto často navštevujú spoločné herné aktivity so svojimi dojčatami a batolátami.

Ťažkosti

- Neochota inštitúcií implementovať program
- Zastaraný a akademický prístup učiteľov
- Nízka kvalita odbornej prípravy pedagógov
- Politické prekážky v prípade vekovej skupiny 0 – 3 roky
- Medicínsky modelový prístup k VSRD

Výsledky

- Vyššia úroveň školskej pripravenosti detí
 - Rozvíjanie sociálno-emocionálnych a kognitívnych zručností detí
 - Prispôsobenie kurikula potrebám a záujmom detí prostredníctvom ich participácie na prijímaní rozhodnutí a pomocou vyjadrovania ich názorov na vzdelávanie
 - Aktualizované poznatky učiteľov o „učení hrou“ a o aktívnom učení sa
 - Intenzívnejšie presadzovanie prístupu „učenie hrou“ v rámci VSRD na celoštátnej úrovni
-

HUB na nÓg: Hlasy mladých pri prijímaní rozhodnutí

Krajina realizácie	Írsko	Druh prostredia VSRD	Nie je súčasťou VSRD	Veková skupina	0 – 24 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	Ministerstvo pre deti, rovnosť, zdravotné znevýhodnenie, integráciu a mládež		Dĺžka trvania realizácie	2017 – súčasnosť	
Financovanie	Financované zo zdrojov ministerstva pre deti, zdravotné znevýhodnenie a rovnosť				
Dostupné dôkazové materiály	https://hubnanog.ie/resources/				
Kontaktné údaje	info@hubnanog.ie				
Ciele	- Zapojiť deti do prijímania rozhodnutí - Umožniť pedagógom a odborným pracovníkom podporovať participáciu detí na prijímaní rozhodnutí - Zabezpečiť, aby názory detí boli vypočuté a zohľadnené v záležitostiach, ktoré ich týkajú - Zabezpečiť uplatňovanie práva malých detí na vypočutie				
Opis	V metodickej príručke vytvorenej v rámci tejto iniciatívy sa poskytuje návod, ako počúvať dojčatá, batolatá a malé deti a ako ich zapájať do prijímania rozhodnutí o záležitostiach, ktoré majú vplyv na ich život. Príručka je určená pedagógom a odborným pracovníkom, ktorí pracujú s dojčatami, batolatami a deťmi vo veku do 5 rokov, pričom obsahuje usmernenia, rady a príklady osvedčených postupov, pokiaľ ide o zapájanie detí do prijímania rozhodnutí. V metodickej príručke sú uvedené postupy na posilnenie participácie detí v rámci každodenných činností, ako aj v rámci umeleckých aktivít, pri ktorých sa deti zapájajú do prijímania rozhodnutí. Angažovanosť a sebestačnosť detí sa posilňuje tým, že sa deti samy rozhodujú v každodenných procesoch (napr. pri hraní, obliekaní alebo jedle), ale aj tým, že sa im pridelujú úlohy primerané ich veku, pri ktorých sa učia byť zodpovednejšími. S cieľom uľahčiť participáciu detí, ktoré sú veľmi malé, ako aj detí, ktoré sú marginalizované (napr. neverbálne), v metodickej príručke sa zdôrazňuje neverbálna komunikácia a dôležitosť použitia rôznych metód, materiálov a podnetov.				

Úloha dospelých facilitátorov

- Poskytovanie prístupných a veku primeraných informácií
- Zabezpečovanie toho, aby participácia na prijímaní rozhodnutí bola dobrovoľná
- Prispôsobovanie metód tak, aby boli inkluzívne a vhodné pre deti
- Absolvovanie školení o efektívnej komunikácii s deťmi a mládežou
- Zabezpečovanie bezpečnosti a pohody účastníkov
- Poskytovanie spätnej väzby a prevzatie zodpovednosti za to, aký vplyv majú názory detí na konečné výsledky

Zapojenie rodičov/členov komunity

Hoci sa metodická príručka zameriava predovšetkým na pedagógov a odborníkov z praxe, zároveň sa vychádza z toho, že do podpory participácie detí na prijímaní rozhodnutí je dôležité zapájať aj rodičov a členov komunity. Zapojením rodín a komunít možno posilniť inkluzívnosť a účinnosť participatívnych postupov, a tým sa zabezpečiť, aby boli názory detí vypočítané v rôznych kontextoch.

Ťažkosti

- Prekonávanie prekážok participácie marginalizovaných skupín na prijímaní rozhodnutí
- Zabezpečenie toho, aby metódy boli inkluzívne a aby ich bolo možné prispôbiť rôznym potrebám
- Poskytovanie potrebných školení a zdrojov pre facilitátorov
- Udržiavanie zmysluplnej angažovanosti a predchádzanie tokenizmu

Výsledky

- Vytvorenie a implementácia Národného rámca pre participáciu detí a mládeže na prijímaní rozhodnutí v Írsku
- Posilnenie kapacít organizácií, pokiaľ ide o zapájanie detí a mladých ľudí do prijímania rozhodnutí
- Väčšia viditeľnosť a zohľadňovanie názorov detí v praxi a pri tvorbe politik
- Zlepšené metodiky na zapájanie detí vo veku 0 – 5 rokov

RodičDieťa+

Krajina realizácie	Írsko	Druh prostredia VSRD	Neformálne VSRD	Veková skupina	0 – 6 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	Early Learning Initiative, National College of Ireland (charitatívna organizácia a vysoká škola)		Dĺžka trvania realizácie	2007 – súčasnosť	
Financovanie	• Miestna nadácia • Vnútroštátny grant • Filantropické organizácie • Firemné sponzorstvo				
Dostupné dôkazové materiály	https://www.ncirl.ie/Research/ELI-Research#6605592-journal-articles https://hva.ie/what-we-do/				
Kontaktné údaje	michelle.moore@ncirl.ie				
Ciele	• Posilniť prirodzené puto medzi rodičom a dieťaťom • Podporovať lásku k učeniu sa • Zlepšovať školskú pripravenosť detí				

Opis RodičDieťa+ (ParentChild+) je iniciatíva v oblasti raného detstva, ktorá zahŕňa návštevy v domácnostiach a je zameraná na podporu rodičov, aby podnecovali kognitívny a sociálno-emocionálny vývin svojho dieťaťa, a to najmä v znevýhodnených komunitách. Medzi hlavné prvky iniciatívy patrí včasná intervencia, zlepšenie informovanosti rodičov a učenie sa hrou. Iniciatíva RodičDieťa+ vychádza z presvedčenia, že náhľady, preferencie a nápady aj tých najmenších detí sú veľmi hodnotné. Pracovníci vykonávajúci návštevy v domácnostiach zabezpečujú čas, priestor a dôveru, ktoré sú potrebné na to, aby deti vyjadrili svoje myšlienky a potreby. Deťom sa poskytne priestor, aby pri každodenných rozhodnutiach participovali na ich prijímaní, napríklad ako sa chcú hrať, s čím sa chcú hrať alebo ako má vyzeráť prostredie, v ktorom sa učia. Pracovníci vykonávajúci návštevy v domácnostiach pozorujú, aké majú deti záujmy, a povzbudzujú ich, aby boli nápadité a zapájali sa do kritického myslenia a riešenia problémov. Deti a rodičia spoločne rozhodujú o tom, ako zvládať ťažkosti a aké rutinné činnosti sa majú v rodine budovať.

Úloha dospelých

facilitátorov

(pracovníkov vykonávajúcich návštevy v domácnostiach)

- Vzorové predvádzanie osvedčených postupov
- Mentoring a podpora rodičov/opatrovníkov a detí

Zapojenie rodičov/členov komunity

Rodičia/opatrovníci sú aktívne zapojení počas návštev v domácnosti, pri ktorých vyškolení pracovníci vzorovo predvádzajú interaktívne čitateľské a herné aktivity. Na základe týchto návštev v domácnosti môže rodič/opatrovník ďalej nezávisle pokračovať vo vzdelávacích interakciách posilňujúc svoje postavenie primárneho vyučujúceho svojho dieťaťa.

Ťažkosti

- Nedostatok finančných prostriedkov
- Rôznorodé potreby rodín
- Nedostatočná angažovanosť rodín

Výsledky

- Lepšia informovanosť rodičov o tom, ako sa majú správať
- Kvalitnejšie zapojenie rodičov
- Lepšia školská pripravenosť detí

Malí architekti zmeny: spoločné navrhovanie priestorov na VSRD

Krajina realizácie	Bulharsko	Druh prostredia VSRD	Neformálne VSRD	Veková skupina	4 – 7 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	Nadácia Pre naše deti		Dĺžka trvania realizácie	2024 – súčasnosť	
Financovanie	Firemné sponzorstvo				
Kontaktné údaje	i.gadzheva@detebg.org				

- Ciele**
- Umožniť deťom, aby vyjadrovali svoje potreby a preferencie, a aby prijímali kľúčové rozhodnutia pri tvorbe priestorov na VSRD
 - Podporovať deti, aby formulovali svoje potreby a preferencie, a zároveň rozvíjali komunikačné zručnosti a vnímanie priestoru
 - Demonštrovať, že náhľady detí by mali byť najdôležitejšie pri navrhovaní priestorov, ktoré sú pre ne určené, pričom deti treba aktívne zapájať do navrhovania vzhľadu a usporiadania okolitého prostredia

Opis Projekt *Malí architekti zmeny* je workshop orientovaný na deti vo veku 4 – 7 rokov, ktoré sa snaží zapojiť do prijímania kľúčových rozhodnutí pri tvorbe priestorov na VSRD, pričom ich povzbudzuje k tomu, aby vyjadrovali svoje potreby a preferencie, a zároveň rozvíjali svoje komunikačné zručnosti a vnímanie priestoru. Prístup programu je zosúladený s medzinárodnými uznávanými modelmi participácie detí na prijímaní rozhodnutí, ako je [Lundyovej model](#) a [prístup Reggio Emilia](#). Ústrednými prvkami workshopu sú kreatívne techniky a učenie sa na základe prístupu „učenie hrou“, čo umožňuje deťom vizualizovať a vyjadrovať ich nápady, ako by podľa nich mali vyzeráť ideálne priestory. Na dosiahnutie tohto cieľa sa používajú praktické aktivity, rolové hranie a rozprávanie príbehov, pričom na posilnenie zážitkov detí pri učení sa používajú pomôcky na zapojenie zmyslov (napr. zväčšovacie sklo alebo stavebnice). Deti sa povzbudzujú k tomu, aby vyjadrovali svoje myšlienky, keď sa vydajú na „cestu objavovania“, pričom hrajú úlohu výskumníkov, detektívov, architektov, prípadne iných odborných pracovníkov, ako sú lekári, učitelia alebo logopédi. Tieto aktivity boli navrhnuté a schválené terapeutmi, psychológmi a stavebnými odborníkmi.

Momentálne je táto iniciatíva ešte len v úvodnej fáze, v rámci ktorej architekti pracujú na plánovaní a príprave nového centra pre deti. Hoci sa táto iniciatíva zatiaľ hromadne nerozšírila, záujem o participatívny dizajn rastie. Metodiku možno rozšíriť aj do nových lokalít.

Úloha dospelých facilitátorov

- Sprevádzať deti a povzbudzovať ich, aby intenzívnejšie participovali na prijímaní rozhodnutí
- Poskytovať deťom nástroje a materiály potrebné na to, aby ich nápady uzreli svetlo sveta
- Primárne zodpovedať za počúvanie a zaznamenávanie aktivít detí
- Vyvažovať energiu v miestnosti medzi deťmi, ktoré sú príliš aktívne, a deťmi, ktoré sa zapájajú len minimálne

Zapojenie rodičov/členov komunity

Rodičia do tohto programu neboli zapojení.

Ťažkosti

- Obmedzený časový rámec na organizovanie workshopu
- Deti nemali dostatok energie, keďže workshop sa konal v popoludňajších hodinách
- Pre deti bolo pripravených mnoho materiálov (napr. stavebnica Lego, plastelína, farbičky, hračky), ktoré však deti viac rozptyľovali, ako by im pomáhali pri plnení úlohy

Výsledky

Výsledky workshopu boli zdokumentované, aby ich architekti mohli začleniť do návrhu nového centra.

Program na riešenie konfliktov (Partners Hungary)

Krajina realizácie	Maďarsko	Druh prostredia VSRD	• Formálne VSRD • Neformálne VSRD • Informálne VSRD	Veková skupina	3 – 10 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	• Materské školy • Základné školy	Dĺžka trvania realizácie	2017 – súčasnosť		
Financovanie	• Obecný rozpočet • Medzinárodná nadácia • Vnútroštátny grant • Grant EÚ				
Dostupné dôkazové materiály	https://www.facebook.com/share/v/1YPf46wr7C/ (v maďarčine)				
Kontaktné údaje	kovacsi@partnershungary.hu				
Cieľ	Podporovať deti pri riešení konfliktov.				

Opis Nadácia Partners Hungary od roku 2009 pracuje na podpore riešenia konfliktov v materských a základných školách prostredníctvom mediácie, facilitovaných diskusií a nápravných postupov. V rámci tohto programu sa konflikt vníma ako prirodzená súčasť sociálneho vývinu dieťaťa. Program sa zameriava na poskytovanie pomoci deťom pri vyjadrovaní ich emócií, pri chápaní ostatných a pri hľadaní vlastných riešení. Učenie sa a uplatňovanie techník mediácie predstavuje hodnotný proces, ktorý pomáha deťom zlepšovať komunikáciu, asertivitu, kritické myslenie, spoluprácu, vzájomný rešpekt a empatiu na celý ich život. Vyškolení odborníci a pedagógovia vytvárajú bezpečné prostredie bez predsudkov, v ktorom sa deti povzbudzujú, aby uvažovali o svojich pocitoch a potrebách. Aktivity (napr. rozprávanie príbehov, hranie s bábkami a štruktúrovaný dialóg) pomáhajú deťom zvládať ťažké situácie, a tak môžu znovu nadobudnúť pocit kontroly. Počas týchto aktivít sa deti aktívne zapájajú do prijímania rozhodnutí. Učiteľom sa poskytuje podpora prostredníctvom profesijného rozvoja a pomocou nástrojov, ako je [metóda WANDA](#), s cieľom posilniť emocionálne povedomie a zlepšiť neutrálnu facilitáciu. V rámci tohto prístupu sa podporuje vnútorná motivácia, empatia a úctivá komunikácia s cieľom vybudovať inkluzívne kooperatívne komunity vo vzdelávacom prostredí.

Úloha dospelých facilitátorov

- Učitelia pôsobia ako mediátori, ktorí pokojne intervenujú, rešpektujú emócie, zbierajú informácie, rámcujú konflikt a pomáhajú deťom pri hľadaní riešení
- Učitelia majú byť vzormi – ukazujú spôsoby riešenia konfliktov a učia deti, aby vyjadrili svoj názor, prejavili empatiu, diskutovali o problémoch, spolupracovali, poznávali svoje emócie a učili sa vyjadrovať svoje pocity

Zapojenie rodičov/členov komunity

Rodičia sú o tejto iniciatíve informovaní, aby poznali metódy riešenia konfliktov, ktoré sa používajú v materskej/základnej škole, a aby mohli podporiť implementáciu.

Ťažkosti

- Táto iniciatíva je časovo náročná
- Vyžaduje si veľkú zanosť učiteľov

Výsledky

- Učitelia sa naučia nové spôsoby udržiavania disciplíny
- Deti sa naučia, ako vyjadrovať svoje názory a ako sa účinne postaviť za svoje práva
- Deti sa naučia spolupracovať
- Posilňuje sa angažovanosť a zodpovednosť detí

Krok za krokom Moldavsko

Krajina realizácie	Moldavsko	Druh prostredia VSRD	- Formálne VSRD - Neformálne VSRD	Veková skupina	0 – 10 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	Krok za krokom Moldavsko	Dĺžka trvania realizácie	1994 – súčasnosť		
Financovanie	- Obecný rozpočet - Medzinárodná nadácia				
Kontaktné údaje	ccincilei@gmail.com				
Cieľ	Vytvoriť inkluzívne prostredie, v ktorom sa deti z komunity aktívne zapájajú do vzdelávacieho procesu, pričom môžu vyjadrovať svoje názory na aktivity, ktoré ovplyvňujú ich každodenný život.				
Opis	Cieľom iniciatívy je podpora emocionálneho a sociálneho vývinu detí, pričom sa im poskytuje možnosť participovať na prijímaní rozhodnutí, ktoré sa ich priamo týkajú. V rámci iniciatívy sa používajú kreatívne spôsoby na motivovanie detí, aby sa podelili o svoje myšlienky a potreby; ide napríklad o prieskumy názorov, dotazníky, digitálne nástroje a vizuálne aktivity (ako sú plagáty a kreslenie). Cieľom iniciatívy je posilniť u detí pocit spolupatričnosti v rámci komunity, aby sa mohli stať nositeľmi pozitívnej zmeny, pokiaľ ide o dosiahnuté vzdelanie a sociálne prostredie. V rámci iniciatívy sa organizujú diskusné stretnutia a debaty, počas ktorých sa deti môžu podeliť o svoje myšlienky, potreby a prania s cieľom vytvoriť vzdelávacie prostredie, v ktorom cítia, že sú dôležité a na ich názore záleží. Medzi aktivity patria vzdelávacie workshopy založené na hre, ktoré umožňujú deťom učiť sa prostredníctvom interakcie a rozvíjať svoje kognitívne a sociálne zručnosti, ako aj umelecké a interaktívne aktivity, ako je kreslenie, maľovanie, divadlo a hudba.				
Úloha dospelých facilitátorov	Zapojenie rodičov/členov komunity				
- Sprevádzať a podporovať deti - Vytvárať pre deti bezpečné a podnetné prostredie	Rodičia sa povzbudzujú k tomu, aby zohrávali aktívnu úlohu pri tvorbe a realizácii projektu, a to tak, že sa zapájajú do vzdelávacích aktivít, tvorivých dielní, medzigeneračných aktivít a diskusií, v rámci ktorých sa môžu podeliť o svoje skúsenosti a názory. Členovia komunity boli pozvaní, aby sa zúčastnili na podujatiach, informačných stretnutiach				

-
• Koordinovať vzdelávacie a umelecké aktivity • Facilitovať diskusie a debaty s deťmi	a projektoch zameraných na zlepšenie vzdelávacieho prostredia.
-

Ťažkosti

- Neochota vzdelávacích inštitúcií, pretože neboli pripravené prijať a zaviesť interaktívne a participatívne vzdelávacie metódy
- Nedostatok finančných prostriedkov

Výsledky

- Väčšie zapojenie detí do vzdelávacích aktivít, pričom vyjadrujú svoje názory a podieľajú sa na prijímaní rozhodnutí
 - Väčšia motivácia detí
 - Podpora pocitu spolupatričnosti a zodpovednosti u detí
 - Posilnené vzťahy medzi školou, rodinou a komunitou
-

Projektová pedagogika

Krajina realizácie	Maďarsko	Druh prostredia VSRD	Formálne VSRD	Veková skupina	3 – 6 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	Zjednotené materské školy mesta Eger (Kertvrosi Óvodák)	Dĺžka trvania realizácie	2015 – súčasnosť		
Financovanie	Obecný rozpočet				
Dostupné dôkazové materiály	https://kertvarosi.egerovi.hu/hu/c/a-viz-vilagnapja-2024-15 (v maďarčine) https://kertvarosi.egerovi.hu/hu/c/automentes-vilagnap-2024 (v maďarčine)				
Kontaktné údaje	kovacsi@partnershungary.hu				
Ciele	• Aktivovať silné stránky detí a posilniť ich samostatnosť • Zapájať záujmy a prania detí do prijímania rozhodnutí • Dosiahnuť plný potenciál detí na základe poznania ich práv • Začleniť deti do ich okolitého prostredia, ktoré sa neustále mení				
Opis	Tento program je založený na Freinetovej pedagogike, podporuje realizáciu aktivít pod vedením dieťaťa, zážitkové učenie sa a aktívnu participáciu detí na všetkých aspektoch ich vývinu. Ústredným prvkom tejto iniciatívy sú participatívne aktivity, pretože týmto spôsobom sa zabezpečuje, že tempo a obsah učenia sa formujú na základe názorov detí. Deti sa podieľajú na plánovaní, reflexii a kreatívnom vyjadrovaní, a zároveň sa u nich rozvíjajú nové zručnosti, pocit zodpovednosti a radosť pri učení sa. V rámci tejto iniciatívy sa realizujú rôzne aktivity, napríklad aktivity v kruhu (diskusné skupiny), v rámci ktorých deti spolu so svojimi rovesníkmi a pedagógmi pomáhajú pri plánovaní a hodnotení, rozprávajú o svojich nápadoch a stanovujú si ciele; umelecké aktivity (napr. kreslenie, maľovanie, tvorivé aktivity, rozprávanie príbehov, ilustrovanie); hudobné a pohybové aktivity, ako aj divadelné vystúpenia, ktoré môžu mať podobu rolového hrania, bábkových predstavení alebo rozprávania príbehov. Výsledky aktivít realizovaných deťmi sa potom zozbierajú a prezentujú v rámci skupiny, aby deti mali možnosť vidieť, ako sa ich príspevky premietli do každodennej praxe.				

Úloha dospelých facilitátorov

- Facilitovať spoločné plánovanie a spoločnú tvorbu
- Vytvárať pre deti bezpečné a podnetné prostredie
- Podporovať individuálne učenie sa a sebaujadrovanie
- Iniciovať reflexiu u detí
- Zaznamenávať participáciu detí na prijímaní rozhodnutí

Zapojenie rodičov/členov komunity

Rodičia sú zapojení do realizácie projektu tak, že sa zúčastňujú na aktivitách a aktívne k nim prispievajú, poskytujú zdroje a sú aj divákmi na vystúpeniach detí. Členovia komunity sa zapájajú v prípade, keď si preberaná téma vyžaduje externé vzdelávacie prostredie alebo externé zdroje.

Ťažkosti

- Zmena prístupu pedagógov

Výsledky

- Deti sa učia vyjadrovať, formulovať svoje názory, pýtať sa otázky, počúvať, spolupracovať, kriticky myslieť a byť lídrom
- Pedagógovia sa učia, ako v praxi realizovať participáciu detí na prijímaní rozhodnutí a ako sa nechať viesť deťmi a ich záujmami
- Rodičia vidia, ako ich deti nadobúdajú sebaistotu a nezávislosť, a zároveň vidia aj príklad toho, ako načúvať názorom detí

Program Krok za krokom

Región realizácie	Európa a Stredná Ázia	Druh prostredia VSRD	Formálne VSRD	Veková skupina	3 – 10 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	• Materské školy • Základné školy • Mimovládne organizácie patriace do združenia Krok za krokom		Dĺžka trvania realizácie	1994 – súčasnosť	
Financovanie	Filantropické organizácie				
Dostupné dôkazové materiály	https://www.issa.nl/step_by_step_program				
Kontaktné údaje	arudas@issa.nl				
Ciele	• Od raného detstva podporovať inkluzívne vzdelávanie a vzdelávanie orientované na dieťa • Podporovať demokratické hodnoty a aktívne občianstvo tým, že sa do prostredia vzdelávania v ranom detstve začlenení participácia, názory detí, ako aj možnosti voľby • Podporovať zapojenie rodiny a komunity do vzdelávania a výchovy detí				
Opis	Tento program je založený na pedagogickom prístupe orientovanom na dieťa, pričom deti vníma ako kompetentných a aktívnych účastníkov vlastného učenia sa. V rámci tejto iniciatívy, ktorá je inšpirovaná konštruktivistickými teóriami (Vygotskij, Piaget), sa zdôrazňujú zážitky založené na hre a praktické skúsenosti, ktoré odrážajú záujmy, potreby a kultúrny pôvod detí. Triedy sú cielene usporiadané tak, aby ich súčasťou boli flexibilné vzdelávacie priestory so zameraním napríklad na vedu, umenie, divadelné hranie alebo čitateľskú gramotnosť, pričom deti môžu samostatne objavovať, prijímať rozhodnutia a usmerňovať svoje vzdelávanie. Deti sa zapájajú do každodenných rutinných činností, ako sú ranné kruhy, triedne stretnutia a projektové vyučovanie, v rámci ktorých sa podieľajú na spoločnej tvorbe pravidiel, hlasujú o tom, aké činnosti budú realizovať, a vykonávajú reflexiu o spoločných skúsenostiach, a tým sa podporuje silný zmysel pre vyjadrovanie názorov a pre angažovanosť a kultivujú sa demokratické hodnoty a rutinné činnosti. Emocionálny a sociálny vývin sa podporuje pomocou nástrojov, ako sú karty na vyjadrovanie emócií a kútky na upokojenie. Prístup k riešeniu konfliktov je restoratívny, pričom deťom pomáha rozvíjať empatiu				

a komunikačné zručnosti. Učenie sa je personalizované pomocou individuálnych plánov, ktoré sú založené na pozorovaní a reflexii, a tým sa zabezpečuje holistická podpora vývinu každého dieťaťa. Počas celého procesu je dieťa ústredným prvkom každého plánovania, rozhodovania a interakcie.

Úloha dospelých facilitátorov

Dospelí plnia úlohu inštruktorov, supervízorov, sprievodcov, učia sa spoločne s deťmi a poskytujú im demokratické a inkluzívne vzdelávanie orientované na dieťa.

Zapojenie rodičov/členov komunity

Rodičia a členovia komunity sú kľúčovými partnermi pri vzdelávaní a výchove detí. Povzbudzujú sa k tomu, aby sa podieľali na vytváraní učebných príležitostí, aby participovali na prijímaní rozhodnutí, prispievali k úprave prostredia v triede a komunikovali s učiteľmi.

Do tejto iniciatívy sú zapojení aj miestni odborní pracovníci, umelci, dôchodcovia a vedúci predstavitelia s cieľom vniesť do triedy kultúrne bohatstvo a poznatky z reálneho sveta. Základné a materské školy slúžia ako komunitné centrá, kde sa konajú aktivity kolaboratívneho učenia sa, na ktorých sa zúčastňuje širší okruh dospelých, nielen zamestnanci týchto inštitúcií.

Ťažkosti

- Obmedzené financovanie
- Obmedzená kapacita
- Politické prekážky

Výsledky

- Posilnenie angažovanosti a samostatnosti detí
- Zlepšenie sociálno-emocionálneho vývinu detí
- Učitelia zohrávajú úlohy orientované na dieťa a zamerané na reflexiu; tento proces zahŕňa flexibilné a responzívne každodenné plánovanie
- Súčasťou kurikula sú demokratické témy, projekty pod vedením dieťaťa a aplikácia poznatkov v reálnom svete
- Väčšie zapojenie rodín detí

TAU: Detský hlas

Krajina realizácie	Taliansko	Druh prostredia VSRD	Neformálne VSRD	Veková skupina	3 – 10 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	Mimovládna organizácia Inventare Insieme	Dĺžka trvania realizácie	2001 – súčasnosť		
Financovanie	• Obecný rozpočet • Miestna nadácia • Medzinárodná nadácia				
Kontaktné údaje	manfredisanfilippo@mediatau.it				
Ciele	• Zabezpečiť, aby plánovanie aktivít v centre TAU zodpovedalo skutočným záujmom a potrebám detí • Podporovať aktívnu participáciu detí na prijímaní rozhodnutí • Rozvíjať zručnosti detí v oblasti vyjadrovania, počúvania a spolupráce • Vytvárať inkluzívne a prívetivé prostredie, v ktorom deti cítia, že na ich názoroch záleží				
Opis	V rámci iniciatívy TAU: Detský hlas sa organizujú tvorivé aktivity založené na princípe „učenie hrou“, pomocou ktorých sa zisťujú prania a nápady detí. Vykonávajú sa prieskumy a vyplňajú sa dotazníky prispôbosené veku detí. Takisto sa organizujú aj skupinové stretnutia a diskusie na výmenu názorov a nápadov. Participácia detí na prijímaní rozhodnutí je dôležitým prvkom tejto iniciatívy: deti môžu svoje návrhy vložiť do schránky prianí a ich nápady sa zaznamenávajú pomocou kresieb, fotografií a videí. Na podporu participácie detí na prijímaní rozhodnutí sa používajú viaceré metódy: kreatívne prístupy (napr. používanie umeleckých materiálov), rolové hranie a dramatizácia na vyjadrenie prianí a potrieb, ako aj vytváranie koláží a máp prianí. Používajú sa aj digitálne nástroje (napr. tablety a počítače), pomocou ktorých sa tvoria prezentácie a videá, vytvárajú sa virtuálne nástenky na zdieľanie nápadov a pripomienok, vykonávajú sa prieskumy a hrajú sa vzdelávacie hry. Organizujú sa aj aktivity na získavanie praktických skúseností, napríklad výjazdy a výlety, tvorivé dielne a vytváranie priestorov na hranie a oddych. Prístup je založený na Lundyovej modeli.				

Úloha dospelých facilitátorov

- Aplikovať rôzne techniky a kreatívne prístupy s cieľom pomôcť všetkým deťom – najmä marginalizovaným deťom – vyjadriť ich potreby a priania
- Poskytovať usmernenie a podporu deťom, a zároveň zhromažďovať a organizovať ich nápady
- Poskytovať mediáciu a podporu s cieľom pomôcť deťom pretaviť ich nápady do konkrétnych a uskutočniteľných návrhov
- Vytvárať prívetivé prostredie pre deti

Zapojenie rodičov/členov komunity

Rodičia a opatrovníci detí sa aktívne zapájajú a podporujú svoje deti. Sú pozvaní na stretnutia, na ktorých sa hovorí o cieľoch iniciatívy a o ich úlohe, poskytujú spätnú väzbu k jednotlivým aktivitám a k efektívnosti iniciatívy, počas aktivít poskytujú logistickú podporu a zúčastňujú sa na záverečných podujatiach.

Členovia komunity sú pozvaní, aby viedli aktivity a podelili sa o svoje skúsenosti a vedomosti. Poskytujú logistickú podporu a môžu zapojiť aj iných členov komunity, a tak pomôcť s rozšírením iniciatívy. Miestne inštitúcie poskytujú logistickú a finančnú podporu.

Ťažkosti

- Zapájanie detí, ktoré sú plaché, udržiavanie ich záujmu a participácie, predovšetkým pokiaľ ide o najmenšie deti
- Zosúladenie rôznorodých názorov a zabezpečenie toho, aby boli vypočuté všetky názory
- Politické prekážky a neochota inštitúcií implementovať program

Výsledky

- Intenzívnejšie zapojenie detí a ich väčšia participácia na prijímaní rozhodnutí prostredníctvom prístupu orientovaného na dieťa, ako aj pútavejšie a relevantnejšie aktivity prispôbené potrebám a prianiam detí
- Lepšia informovanosť o schopnosti detí vyjadriť názory a ovplyvniť rozhodnutia
- Zlepšené komunikačné zručnosti detí a ich schopnosť spolupracovať
- Aktívne zapojenie rodičov, opatrovníkov a členov komunity s cieľom vytvoriť atmosféru komunity a spolupráce

-
• Financovanie a udržateľnosť iniciatívy• Zapojenie zaneprázdnených rodičov a opatrovníkov a prekonanie ich pochybností, pokiaľ ide o participáciu detí na prijímaní rozhodnutí	• Lepšie učebné výsledky detí, rozvoj ich sociálnych, emocionálnych a kognitívnych zručností prostredníctvom aktívnej participácie na prijímaní rozhodnutí
-

Pódium

Krajina realizácie	Chorvátsko	Druh prostredia VSRD	Formálne VSRD	Veková skupina	3 – 6 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	Materská škola		Dĺžka trvania realizácie	2018 – súčasnosť	
Financovanie	Učitelia materských škôl				

Ciele

- Iniciatíva pódium je navrhnutá tak, aby každé dieťa:
- participovalo na demokratických procesoch skupiny
 - malo príležitosť presadiť sa pred svojimi rovesníkmi
 - primerane participovalo na diskusiách a urobilo reflexiu svojej participácie na aktivitách
 - rozvíjalo priateľské vzťahy a získalo poznatky o spravodlivosti
 - rozvíjalo svoje sociálne zručnosti

Opis Cieľom programu Pódium je podnietiť iniciatívu a efektívnu angažovanosť detí. Deti sa aktívne zapájajú do práce skupiny, ale aj do prijímania rozhodnutí v rámci materskej školy. Zmysluplným spôsobom sa teda kladú základy aktívneho občianstva. Deti sa zapájajú do rôznych aktivít: navrhujú nové projekty a aktivity v skupine, zhromaždeným deťom z pódia vysvetľujú svoje nápady (ide o skutočné pódium v materskej škole). Deti majú takisto možnosť vyjadriť svoje názory a byť vypočuté, a môžu aj vysloviť a realizovať svoje nápady v rámci rôznych aktivít a projektov.

Tieto aktivity podporujú vývin detí tým, že im umožňujú zapájať sa do demokratických procesov a získavať o nich nové informácie. Takisto im umožňujú zúčastňovať sa na diskusiách, a tým si zlepšujú svoje komunikačné zručnosti a kritické myslenie. Deti si zároveň vytvárajú priateľské vzťahy a spoznávajú pojem spravodlivosti. Deti takisto lepšie chápu, ako robiť reflexiu o svojej účasti na aktivitách.

Úloha dospelých facilitátorov

- Poskytnúť deťom potrebné príležitosti na neobmedzenú participáciu na prijímaní rozhodnutí

Zapojenie rodičov/členov komunity

Rodičia boli aktívne zapojení – pomáhali svojim deťom s prípravou plagátov, ktoré použili pri prezentáciách. Niektorí rodičia uviedli, že vďaka tejto spoločnej skúsenosti so svojim deťmi získali nové poznatky.

-
- Uistiť sa, že ostatné deti chápu potrebu ubezpečenia
 - Povzbudzovať všetky deti, aby prezentovali svoje nápady a prispievali ku skupinovým diskusiám

Ťažkosti

V rámci tejto iniciatívy sa nevyskytli žiadne ťažkosti. Všetci dospelí ju jednoznačne podporovali a monitorovali pokrok svojich detí.

Výsledky

Pozitívne výsledky sa u detí prejavili v týchto oblastiach:

- Úsilie predstaviť svoje nápady
 - Ochota obhajovať svoje názory a podporiť nápady svojich kamarátov, ktoré sú podnetné a zaujímavé
 - Väčšia sebadôvera pri rozprávaní pred obecnstvom, pretože deti mali veľa príležitostí prezentovať svoje myšlienky
 - Deti chápu, že participácia na prijímaní rozhodnutí je zmysluplná a že dospelí rešpektujú ich názory
-

Hračkárnica TOY4Inclusion v Záhrebe

Krajina realizácie	Chorvátsko	Druh prostredia VSRD	Neformálne VSRD	Veková skupina	0 – 10 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	Hračkárnica v Záhrebe a Otvorená akadémia Krok za krokom	Dĺžka trvania realizácie	2024 – súčasnosť. Zastrešujúci projekt TOY for Inclusion sa začal v roku 2018		
Financovanie	Obecný rozpočet				
Dostupné dôkazové materiály	https://www.facebook.com/profile.php?id=61568383632455 (v chorvátčine)				
Kontaktné údaje	marina@korakpokorak.hr				
Cieľ	Podporovať deti utečencov a ich rodiny v Záhrebe.				
Opis	Hračkárnica TOY4Inclusion v Záhrebe je centrum neformálneho VSRD zamerané na podporu detí utečencov a ich rodín. Aktivita programu podporujú participáciu detí na prijímaní rozhodnutí prostredníctvom spoločného stanovovania pravidiel, spoločným plánovaním činností, materiálov a hračiek v hračkárnici, ako aj pomocou diskusií a riešenia problémov na individuálnej, skupinovej a komunitnej úrovni. Pomocou týchto aktivít sa u detí posilňuje ich participácia na prijímaní rozhodnutí, ako aj ich angažovanosť, sociálne zručnosti, skupinová solidarita a rešpektovanie rozmanitosti. Deti sa aktívne zapájajú do rozhodovacích procesov tak, aby sa ich názory mohli začleniť do širšieho spoločenského a komunitného kontextu, pričom sa posilňuje samostatnosť detí a ich sociálna zodpovednosť. Program je založený na prístupe orientovanom na dieťa, ktorý sa uplatňuje v rámci iniciatívy Krok za krokom, a na šiestich dimenziách kvality uplatňovaných v rámci programu TOY4Inclusion: priateľský prístup k deťom; angažovanosť; bezpečnosť, zdravie a ochrana; personál a ľudské zdroje; prepojenosť a udržateľnosť.				
Úloha dospelých facilitátorov	Zapojenie rodičov/členov komunity				
Oboznámiť sa s metódami, ktoré sa používajú v hračkárnici	Rodičia sa aktívne zapájajú do všetkých aktivít v hračkárnici. Členovia komunity (napr. učitelia, pracovníci samosprávy, členovia mimovládnych				

-
• Vyzdvihovať participáciu detí na prijímaní rozhodnutí a demokratické zapájanie všetkých členov a hostí v hračkárnici	organizácií alebo zástupcovia komunít utečencov a migrantov) sa takisto môžu aktívne zapájať, keď sú prítomní. Títo členovia komunity majú úlohu poradcov, ktorí presadzujú uplatňovanie participácie detí na prijímaní rozhodnutí.

Ťažkosti

Je ťažké motivovať deti a ich rodičov, aby navštevovali hračkárnicu, pretože majú iné zodpovednosti a aktivity, ktorým sa musia venovať.

Výsledky

- Posilnenie sebadôvery detí, ako aj ich angažovanosti pomocou ich aktívneho zapojenia do plánovania a rozhodovania
 - Zlepšenie sociálnych a komunikačných zručností detí na základe ich účasti na skupinových aktivitách a diskusiách
 - Zlepšenie zručností detí v oblasti riešenia problémov
 - Začlenenie názorov detí do širších spoločenských a komunitných štruktúr
-

Hračkárnica TOY4Inclusion v Kyjeve

Krajina realizácie	Ukrajina	Druh prostredia VSRD	Neformálne VSRD	Veková skupina	3 – 6 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	- Mimovládna organizácia Sociálne iniciatívy v oblasti práce a zdravia - Hračkárnica Kyjev	Dĺžka trvania realizácie	2023 – súčasnosť		
Financovanie	- Obecný rozpočet - Medzinárodná nadácia - Grant EÚ				
Dostupné dôkazové materiály	https://lhsi.org.ua/en/s502-mykyta-and-his-dad-the-path-to-confidence-at-playhub https://lhsi.org.ua/f75-kiyivskiy-playhub-2024				
Kontaktné údaje	mkotyash@lhsi.org.ua				
Ciele	- Posilniť nezávislosť detí a zlepšiť príslušné zručnosti - Zlepšiť zručnosti detí v oblasti efektívnej komunikácie a podporiť ich sebadôveru				
Opis	V hračkárnici v Kyjeve sa realizuje veľa rôznych interaktívnych hier a kreatívnych aktivít, ktoré sú založené na princípe „učenie sa hrou“, na podpore a povzbudzovaní, na inkluzívnosti, ako aj na modeli Krok za krokom. Program sa zameriava na posilnenie vzťahu medzi rodičom a dieťaťom, pričom sa zároveň podporuje nezávislosť dieťaťa a zlepšujú sa jeho komunikačné zručnosti. Na skupinových stretnutiach detí a ich rodičov sa uplatňujú prístupy založené na hre vrátane interaktívnych hier a participatívnych umeleckých aktivít. Pomocou aktivít realizovaných na týchto skupinových stretnutiach deti získavajú pocit podpory a pochopenia od svojich rodičov, pričom sa zároveň umožňuje rodičom, aby posilnili svoj vzťah s dieťaťom a aby dokázali reagovať na jeho potreby. Na stretnutiach s deťmi sa využívajú hry a rolové hranie s cieľom podporovať iniciatívu, posilňovať komunikačné zručnosti a rozvíjať nezávislosť v bezpečnom a podnetnom prostredí. Deti nie sú len účastníkmi, ale sú aj spolutvorcami okolitého prostredia – ovplyvňujú prijaté rozhodnutia, vyjadrujú svoje myšlienky a majú možnosť sledovať, ako ich názory vedú ku skutočným zmenám. Hoci tieto aktivity sú vo všeobecnosti určené pre rodičov a opatrovníkov detí, v aktuálnom vojnovom kontexte sa				

kladie osobitný dôraz na otcov a na to, ako veľké vzdialenosti medzi deťmi a ich otcami ovplyvňujú ich vzájomný vzťah. Individuálne stretnutia s otcami ponúkajú priestor na personalizované konzultácie, ktoré im pomáhajú nájsť spôsoby, ako udržiavať emocionálne puto a ako podporovať vývin svojho dieťaťa, a to aj z veľkej diaľky.

Úloha dospelých facilitátorov

Vypracovanie individuálneho pracovného plánu s dieťaťom a jeho rodičmi.

Zapojenie rodičov/členov komunity

V rámci tohto programu sú rodičia a hlavne otcovia zapojení do mnohých aktivít. Realizujú sa spoločné herné aktivity rodičov a ich detí, ako aj individuálne stretnutia s otcami s cieľom zabezpečiť ich emocionálnu dostupnosť a posilniť puto medzi otcom a dieťaťom.

Ťažkosti

- Zapojenie detí
- Obmedzený čas na aktivitu s otcami v dôsledku vojnového konfliktu
- Psychologické bariéry súvisiace s rôznymi spôsobmi, ako deti prejavujú svoju náklonnosť
- Finančné obmedzenia a nedostatok zdrojov

Výsledky

- Lepšie komunikačné zručnosti
- Aktívne zapájanie sa detí do skupinových hier
- Preberanie iniciatívy počas hrania

Implementácia štátneho kurikula pre predškolské programy

Krajina realizácie	Lotyšsko	Druh prostredia VSRD	Formálne VSRD	Veková skupina	0 – 10 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	Centrum pre vzdelávacie iniciatívy	Dĺžka trvania realizácie	2019 – súčasnosť		
Financovanie	• Obecné rozpočty • Miestne podniky • Miestna nadácia • Medzinárodná nadácia • Vnútroštátny grant	• Grant EÚ • Filantropické organizácie • Hromadné financovanie (crowdfunding) • Firemné sponzorstvo Štátny rozpočet			
Dostupné dôkazové materiály	https://mape.gov.lv/api/files/484E21C4-207E-4089-AEBD-B2AA48C275BE/download (v lotyštine)				
Kontaktné údaje	iic.kristine@gmail.com				
Ciele	• Z začať posilňovať rozvíjanie sociálnych a emocionálnych zručností detí v predškolských zariadeniach s cieľom zabezpečiť, aby sa stali zodpovednými a sebavedomými členmi spoločnosti, ktorí rešpektujú iné kultúry a ktorým záleží na sebe aj na iných. • Podporovať deti, aby sa v plnej miere zúčastňovali na spoločenskom, politickom, hospodárskom a kultúrnom živote • Dosiahnuť, aby deti rozvíjali svoje chápanie sveta a aby vnímali dôležitosť Lotyšska a lotyšského jazyka • Dosiahnuť, aby si deti vytvárali úctivé vzťahy, aby spolupracovali s inými a aby rešpektovali iné názory, presvedčenia a kultúry				

Opis Štátne kurikulum pre predškolské programy je národný program, ktorý je vo veľkej miere v súlade s prístupom Krok za krokom. Participácia detí na prijímaní rozhodnutí sa považuje za základný princíp, pomocou ktorého sa podporujú práva detí, ako aj ich nezávislosť a sociálny vývin. Zdôrazňuje sa aktívne zapojenie detí do formovania ich vzdelávacieho prostredia, ako aj samotného učenia sa. Deti sa povzbudzujú k tomu, aby sa aktívne zapájali do každodenných aktivít a rutinných činností, pričom si môžu vybrať, o aké aktivity pôjde a aké materiály sa použijú. Zapojením detí do formovania vzdelávacieho priestoru sa podporuje ich angažovanosť a pocit vlastníckej zodpovednosti, posilňuje sa ich sebadôvera a zlepšujú sa ich

zručnosti v oblasti prijímania rozhodnutí. Deti sa zapájajú do prijímania rozhodnutí aj v skupinovom prostredí, a to stanovovaním spoločných pravidiel, riešením konfliktov a rozhodovaním o učebných témach a plánoch. Veľký dôraz sa kladie aj na názory detí týkajúce sa širšej komunitnej problematiky, ako sú ich školy, okolité prostredie a bezpečnosť. Tento participatívny prístup povzbudzuje deti k tomu, aby vyjadrili svoje myšlienky, počúvali iných a chápali, aký dosah majú ich názory na situáciu v komunite.

Keď sa deti už v predškolskom veku naučia, ako zodpovedať za seba, svojich rovesníkov a svoje okolie, v budúcnosti vytvoria komunitu, v ktorej sa budú môcť cítiť bezpečne, v ktorej budú môcť ovplyvňovať prebiehajúce udalosti a v ktorej budú mať rovnaké príležitosti ako ostatní.

Úloha dospelých facilitátorov

- Stanoviť úroveň zručností detí a poskytnúť im príležitosti na rozvoj ďalších zručností a na ich uplatnenie
- Vyhodnotiť prístupnosť prostredia a jeho vhodnosť, pokiaľ ide o potreby detí
- Vytvoriť inkluzívne prostredie, v ktorom sa deti cítia bezpečne a ochotne rozprávajú o svojich nápadoch
- Organizovať pravidelné stretnutia na reflexiu s cieľom podporiť deti pri vyjadrovaní ich myšlienok a potrieb
- Používať veku primerané nástroje a aktivity na účely facilitácie rozhodovacieho procesu

Zapojenie rodičov/členov komunity

- Stanoviť úroveň zručností detí a poskytnúť im príležitosti na rozvoj ďalších zručností a na ich uplatnenie
- Vyhodnotiť prístupnosť prostredia a jeho vhodnosť, pokiaľ ide o potreby detí
- Vytvoriť inkluzívne prostredie, v ktorom sa deti cítia bezpečne a ochotne rozprávajú o svojich nápadoch
- Organizovať pravidelné stretnutia na reflexiu s cieľom podporiť deti pri vyjadrovaní ich myšlienok a potrieb
- Používať veku primerané nástroje a aktivity na účely facilitácie rozhodovacieho procesu

Ťažkosti

- Nedostatočné pochopenie dôležitosti participácie detí na prijímaní rozhodnutí zo strany dospelých
- Neochota dospelých učiť sa, ako rozvíjať zručnosti detí v oblasti participácie na prijímaní rozhodnutí
- Skepticizmus alebo neochota rodičov zapojiť sa do tejto iniciatívy

Výsledky

- Deti si uvedomujú vlastnú dôležitosť a pociťujú spolupatričnosť k rodine, škole a spoločnosti
- Deti spoznávajú svoje zodpovednosti a majú lepší prehľad o svojom učení sa
- Deti sú schopné zapájať sa prijímania rozhodnutí, ktoré sa ich týkajú

Herné skupiny Plus

Krajina realizácie	Tadžikistan	Druh prostredia VSRD	• Neformálne VSRD • Informálne VSRD	Veková skupina	3 – 6 rokov
Názov a druh navrhovateľa/ realizátora	CSO Open Hearts v spolupráci s Nadáciou Jana Kamenského Poľsko		Dĺžka trvania realizácie	2015 – súčasnosť	
Financovanie	• Miestna nadácia • Medzinárodná nadácia				
Dostupné dôkazové materiály	https://www.instagram.com/p/Cv-L5MqIVA-/?igsh=X2pTLXAxNWV4&img_index=1 (v ruštine)				
Kontaktné údaje	openheartstj@gmail.com				
Ciele	• Podporovať herné skupiny orientované na deti a ich rodiny. • Poukázať na dôležitosť vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve, ako aj na význam učenia sa hrou.				

Opis Herné skupiny Plus je iniciatíva, ktorej hlavnou náplňou sú systematické rozvojové a vzdelávacie aktivity pre malé deti so zdravotným znevýhodnením a s vývinovými poruchami, pre deti s obmedzeným prístupom k formálnym službám starostlivosti a pre ich rodičov (predovšetkým matky). Herné skupiny predstavujú vynikajúci spôsob, ako podporiť vývin týchto detí, najmä keď sú príliš malé, aby navštevovali predškolské zariadenie, prípadne takéto zariadenie nie je dostupné. Herné skupiny sa organizujú v bezpečnom prostredí, napríklad v komunitných centrách, obecných kluboch, cirkevných centrách pre deti alebo knižniciach.

Participácia detí je zapracovaná do každodenných rozhodnutí, ktoré sa prijímajú v rámci herných skupín, pretože deti si môžu vyberať aktivity a materiály podľa svojich záujmov a jednotlivé aktivity sú prispôbené ich reakciám, miere zvedavosti a tempu ich vývinu. Herné prostredie je navrhnuté tak, aby bolo flexibilné a dalo sa prispôbiť potrebám detí. Deti pomocou kreslenia a rolového hrania a pri spoločných rozhovoroch vyjadrujú názory na svoje okolie (napr. na parky, bezpečnosť a dopravu) s cieľom vytvoriť vhodné a podnetné prostredie pre deti.

Úloha dospelých facilitátorov

- Ukázať, ako možno podporiť vývin dieťaťa a zároveň sa spoločne zabávať
- Vytvoriť priestor na výmenu skúseností, v rámci ktorého účastníci majú možnosť hovoriť o svojich obavách, pochybnostiach, potrebách a praniach

Zapojenie rodičov/členov komunity

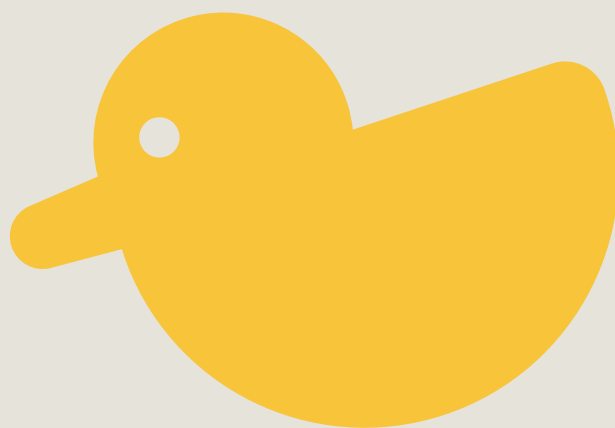
Rodičia, predovšetkým matky, sa podieľajú na tvorbe pravidiel fungovania hernej skupiny, na určovaní programu aktivít pre deti a na organizovaní hier.

Ťažkosti

- Obmedzená finančná podpora
- Nedostatok prostriedkov, materiálov a kvalifikovaných pracovníkov.

Výsledky

- Zlepšenie vývinových zručností detí
- Posilnenie angažovanosti detí
- Zvýšenie miery zapojenia rodičov

Co-funded by
the European Union

Partneri

